

Sygn. akt II Ka 408/23

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 września 2023r.

Sąd Okręgowy w Siedlcach II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący:	SSO Karol Troć
Protokolant:	starszy inspektor Ewa Mitkowska

po rozpoznaniu w dniu 11 września 2023 r.

sprawy **N. K.**

oskarżonej z art. 216 § 1 kk i z art. 217 § 1 kk

na skutek apelacji, wniesionej przez obrońcę

od wyroku Sądu Rejonowego w Łukowie

z dnia 29 marca 2023 r. sygn. akt II K 572/21

I. zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy,

II. kosztami postępowania odwoławczego obciąża oskarżoną N. K..

UZASADNIENIE		
Formularz UK 2	Sygnatura akt	II Ka 408/23
Załącznik dołącza się w każdym przypadku. Podać liczbę załączników:	1	
1. CZĘŚĆ WSTĘPNA		

1.1. Oznaczenie wyroku sądu pierwszej instancji

Wyrok Sądu Rejonowego w Łukowie z dnia 29 marca 2023 r. sygn. akt II K 572/21

1.2. Podmiot wnoszący apelację

oskarżyciel publiczny albo prokurator w sprawie o wydanie wyroku łącznego

oskarżyciel posiłkowy

oskarżyciel prywatny

obrońca

oskarżony albo skazany w sprawie o wydanie wyroku łącznego

inny

1.3. Granice zaskarżenia

1.3.1. Kierunek i zakres zaskarżenia

na korzyść

na niekorzyść

w całości

w części

#

co do winy

#

co do kary

#

co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia

1.3.2. Podniesione zarzuty

Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji

#	art. 438 pkt 1 k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu	
#	art. 438 pkt 1a k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu	
#	art. 438 pkt 2 k.p.k. – obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia	
#	art. 438 pkt 3 k.p.k. – błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia	
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. – rażąca niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przypadku lub innego środka	
#	art. 439 k.p.k.	
#	brak zarzutów	

1.4. Wnioski

#	uchylenie	#	zmiana
---	-----------	---	--------

2. Ustalenie faktów w związku z dowodami przeprowadzonymi przez sąd odwoławczy

2.1. Ustalenie faktów

2.1.1. Fakty uznane za udowodnione					
Lp.	Oskarżony	Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi	Dowód	Numer karty	
2.1.2. Fakty uznane za nieudowodnione					
Lp.	Oskarżony	Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi	Dowód	Numer karty	

2.2. Ocena dowodów

2.2.1. Dowody będące podstawą ustalenia faktów		
Lp. faktu z pkt 2.1.1	Dowód	Zwięźle o powodach uznania dowodu

2.2.2. Dowody nieuwzględnione przy ustaleniu faktów (dowody, które sąd uznał za niewiarygodne oraz niemające znaczenia dla ustalenia faktów)		
Lp. faktu z pkt 2.1.1 albo 2.1.2	Dowód	Zwięźle o powodach nieuwzględnienia dowodu

<p>3. STANOWISKO SĄDU ODWOŁAWCZEGO WOBEC ZGŁOSZONYCH ZARZUTÓW i wniosków</p>		
Lp.	Zarzut	
	<p>- błąd w ustaleniach faktycznych poprzez błędne ustalenie, iż Oskarżona używała wobec Oskarżycielki prywatnej słów powszechnie używanych za wulgarne przy jednoczesnym braku ustalenia jakimi konkretnie słowami Oskarżona zwracała się do Oskarżycielki prywatnej</p> <p>- obrazę przepisu prawa procesowego to jest art. 7 k.p.k. w z art. 233 k.p.k. i 234 k.p.k błąd w ustaleniach faktycznych polegający na oparciu uzasadnienia wyroku o zeznania P. G. (1), który jak sam przyznał nie pamięta dokładnie szczegółów zajścia, z którego skutki wywodzi oskarżycielka z uwagi na pozostawanie pod wpływem alkoholu i oparciu rozstrzygnięcia o jego przypuszczenia a nie stwierdzone fakty</p> <p>- obrazę przepisu prawa procesowego to jest art. 7 k.p.k. w z art. 233 k.p.k. i 234 k.p.k poprzez bezzasadne, sprzeczne z zasadami doświadczenia życiowego przyjęcie, że zeznania świadka A. K. są wiarygodne, podczas gdy za odmową przyznania zeznaniom tego świadka przymiotu wiarygodności przemawia okoliczność, że świadek nie była obecna na miejscu zdarzenia oraz okoliczność, że świadek jest córką Oskarżycielki posiłkowej - osobą dla niej najbliższą i w związku z tym nie sposób dać wiary jej zeznaniom, tym bardziej, że</p>	<p># zasadny</p> <p># częściowo zasadny</p> <p># niezasadny</p>

stwierdza ona że rozpoznała ona głos N. K. podczas gdy było to empirycznie trudne i jak wskazuje doświadczenie życiowe nawet osoby sobie najbliższe przez telefon potrafią mylić/błędnie rozpoznawać swoje głosy.

- obrazę przepisu prawa procesowego to jest art. 7 k.p.k. w z art. 233 k.p.k. i 234 k.p.k poprzez bezkrytyczne przyjęcie, że sama wizyta w szpitalu udowadnia naruszenie nietykalności cielesnej oskarżycielki, podczas gdy z opinii biegłego wynika, że Pani K. nie miała w tym dniu żadnych obrażeń, a fakt rzekomego naruszenia nietykalności cielesnej wynikał jedynie wyłącznie z wywiadu - czyli ze stanowiska Oskarżycielki

- obrazę przepisu prawa procesowego to jest art. 7 k.p.k. w z art. 233 k.p.k. i 234 k.p.k poprzez nieprzeprowadzenie dowodu z przesłuchania świadka T., pomimo istnienia wątpliwości na korzyść Oskarżonej, szczególnie wobec treści notatki o pozostawaniu pod wpływem alkoholu przez D. K.

f. obrazę przepisów postępowania to jest art. 7 k.p.k. w z art. 233 k.p.k. i 234 k.p.k poprzez zupełnie bezpodstawne wywiedzenie, że Oskarżona jest zuchwała w działaniu i przekonana o własnej bezkarności i uderzenie drugiej osoby w dzień na ulicy miasta podczas gdy jest to jedynie bezrefleksyjne twierdzenie oskarżycielki, nieoparte żadnymi dowodami.

- Obrazę przepisów postępowania tj. art. 178 par. 1 k.p.k. poprzez przeprowadzenie postępowania pod nieobecność obrońcy oskarżonej, w sytuacji gdy zarówno obrońca jak

	i oskarżona powiadomiły sąd o ustanowieniu.	
Zwiążle o powodach uznania zarzutu za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny		
<p>W pierwszej kolejności odnieść się należy do zarzutu ostatniego, bowiem jego uwzględnienie implikowałoby najdalej idące skutki. Pozbawienie oskarżonej prawa do obrony w sposób, który miałby wpływ na treść wyroku, a czego nie dałoby się naprawić w toku postępowania odwoławczego, musiałoby bowiem skutkować uchYLENIEM wyroku i przekazaniem sprawy do ponownego rozpoznania w I instancji. Zarzut ten dotyczy sytuacji, gdy przed ostatnim terminem rozprawy głównej do akt sprawy wpłynął mail z wnioskiem o odroczenie rozprawy od osoby, określającej się obrońcą oskarżonej. Słusznie jednak Sąd I instancji wniosek ten pozostawił bez rozpoznania, bowiem nie spełniał on żadnych kryteriów wniosku procesowego – nie miał wymaganej przepisami formy pisemnej, jego autor nie załączył choćby skanu pełnomocnictwa do reprezentowania oskarżonej w procesie, a i ona sama przed podjęciem decyzji w tym zakresie ani nie poparła wniosku, ani nie potwierdziła pełnomocnictwa ustnie czy na piśmie. Nawet jeśli w mowie końcowej dała ona wyraz woli odroczenia rozprawy, to ewentualne uchybienie w tym zakresie wobec braku obrony obligatoryjnej oceniać należało w kontekście wpływu na treść wyroku. W tym świetle dalsze postępowanie nie wskazuje na to, że nieuwzględnienie wniosku o odroczenie rozprawy mogło mieć jakikolwiek wpływ na decyzję</p>		

merytoryczną. obrońca ani w treści apelacji, ani na rozprawie odwoławczej nie złożył bowiem żadnych wniosków dowodowych, nie wskazał nawet w uzasadnieniu apelacji, w jaki sposób odroczenie rozprawy głównej i umożliwienie mu udziału w niej mogłoby wpłynąć na treść materiału dowodowego, ograniczając się jedynie do zakwestionowania wiarygodności dowodów już przeprowadzonych, ewentualnie podnosząc zarzut nieprzeprowadzenia dowodu z zeznań nader enigmatycznego świadka (...), odwołując się do niesprecyzowanej, nieodnajdywalnej w aktach notatki. Jeśli tak więc miała wyglądać realizacja prawa do obrony formalnej oskarżonej, równie dobrze mogła ona i została zrealizowana w postępowaniu odwoławczym, a wobec jej merytorycznej nieskuteczności trudno przyjąć, by mogła ona wpłynąć na treść rozstrzygnięcia Sądu I instancji.

W warstwie merytorycznej zauważyć należy, że skarżący zarzucił sądowi meriti głównie błąd w zakresie prawidłowości oceny dowodów z zeznań świadków i dowodu pośredniego, aczkolwiek wnioskować można, że jego zamiarem (choć nie zrealizowanym) było zaskarżenie sposobu procedowania Sądu również w zakresie relacji pokrzywdzonej, zawartej w protokole przyjęcia ustnej skargi o przestępstwie prywatnoskargowym. Skarżący skupił się na próbie wykazania, że to nie relacja pokrzywdzonej oraz współbrzmiających z nią zeznań świadków jest wiarygodna, ale odosobniona wersja oskarżonej, wynikająca z pism procesowych, w szczególności z wzajemnego aktu oskarżenia, jest wiarygodna. W tym

celu podniósł argumenty, że A. K. nie jest wiarygodna, bo jest córką pokrzywdzonej i nie była na miejscu zdarzenia, będąc tylko świadkiem ze słyszenia, P. G. (1) nie pamiętał zdarzenia, a wizyta w szpitalu nie dowodzi, że nietykalność cielesna pokrzywdzonej rzeczywiście została naruszona. Tymczasem zauważyć należy, że A. K. nie jest klasycznym świadkiem ze słyszenia, ale świadkiem słyszącym zdarzenie i choć nie widziała oskarżonej, ale ją słyszała (co po części potwierdzał P. G.) i po głosie rozpoznała, zaś samo zdarzenie i udział oskarżonej w nim nie był kwestionowany, wobec czego podnoszona w zarzucie możliwość pomyłki w rozpoznaniu osoby po głosie nie wchodzi w rachubę. Zarzut stronniczości tego świadka, która miałaby wynikać wyłącznie z pokrewieństwa z pokrzywdzoną, nie może być rozpoznawany w oderwaniu od reszty materiału dowodowego, bowiem okoliczność taka sama w sobie nie pozbawia dowodu waloru wiarygodności, a jedynie każe oceniać go w dwójnasób ostrożnie. Co do P. G. (1), nie ukrywał on stanu swojej nietrzeźwości w chwili zdarzenia, jednakże stan ten zdaje się w ocenie obu stron nie był na tyle krytyczny, by wykluczać jego percepcję, skoro o jego przesłuchanie wnosila nie tylko oskarżycielka, ale i oskarżona (k. 47). Świadek zaś, choć przyznawał, że nie pamięta takich szczegółów, jak słowa, które padły, ani też „nie bardzo pamiętał, czy K. była uderzona” (k. 86), kojarzył, że stanął między obydwoma kobietami z uwagi na to, że oskarżona chciała uderzyć pokrzywdzoną (k. 86-87), oskarżona machała rękami, choć samego uderzenia nie widział. Nawet jeśli więc świadek ten wprost nie potwierdzał faktu uderzenia (choć tak samo go nie

wykluczał), to opisywał sytuację, w której do takiego uderzenia poza jego percepcją mogło dojść, a zwłaszcza potwierdzał wersję pokrzywdzonej, że to ona stała się ofiarą agresji słownej, którą zainicjowała oskarżona N. K.. Relacje tych świadków, wbrew temu, co podnoszono w ramach rozprawy odwoławczej, nie dają podstaw do akceptacji tezy o zмовie przeciwko oskarżonej. Pokrzywdzona bezpośrednio po zdarzeniu wezwała na interwencję policję wskazując, że oskarżona użyła wobec niej określeń obraźliwych i uderzyła ją pięścią w ramię, a następnie bezzwłocznie udała się do szpitala zgłaszając, że została uderzona. Oczywistym jest, że zaświadczenie ze szpitala (i inna dokumentacja medyczna), które nie stwierdzają uchwytnych zmian fizycznych, a jedynie dokumentują zgłaszane przez pokrzywdzoną dolegliwości, nie są dowodem faktu, bo są dowodem pośrednim – ale nie sposób przeczyć, że zgłoszenie się do szpitala niedługo po zdarzeniu logicznie potwierdza fakt, że powodem tego zgłoszenia się było rzeczywiste zdarzenie. Z pewnością takie zgłoszenie jest bardziej akceptowalne logicznie niż zachowanie oskarżonej, która – przy rzekomej własnej niewinności i wyłącznym ataku pokrzywdzonej - wzajemny akt oskarżenia złożyła nie trzy godziny, ale siedem miesięcy po zdarzeniu. Dodatkowo wskazać należy, że dokumentacja ta oraz twierdzenia pokrzywdzonej nie pozostają w sprzeczności z treścią zapisów w notatnikach służbowych interweniujących na miejscu policjantów (k. 93v, 94v), gdzie wskazano, że zgłaszająca ma na prawym ramieniu widocznie zaczerwienienie naskórka. Jak już wcześniej wskazano, Sądowi

nie udało się odnaleźć innej, podnoszonej w zarzutach, rzekomej notatki (nie wiadomo, przez kogo i kiedy sporządzonej), z której można byłoby dowiedzieć się czegokolwiek o stanie pokrzywdzonej w dacie zdarzenia, zwłaszcza w drodze przesłuchania osoby o imieniu/nazwisku T.. Niezależnie od tego, jak już wskazywano, niesprecyzowane odchylenie od stanu trzeźwości nie dyskwalifikuje a priori prawdziwości zeznań świadka – można w zależności od treści pozostałej części materiału dowodowego mieć wątpliwości co do zdolności postrzegania i zapamiętywania spostrzeżeń takiego świadka, jednakże jeśli wiele dowodów, logicznych w świetle zasad doświadczenia życiowego, wskazuje na pewne fakty, to nieoparta żadnym dowodem procesowym teza, która takiej logicznej krytyki nie wytrzymuje, zeznań takich obalić nie może.

Na tym tle zarzuty, dotyczące prawidłowości ustaleń faktycznych w zakresie zuchwałości działania oskarżonej (ujęte jako obrazy przepisów postępowania), jak też w zakresie użycia przez oskarżoną słów wulgarnych nie mogły być uznane za trafne. Pierwszy element tego zarzutu dotyczy treści uzasadnienia, bowiem Sąd nie przyjął chuligańskiego charakteru czynu, jednakże nie jest on zasadny. Oskarżona rzeczywiście działała publicznie i bez powodu, jakby czuła się bezkarna, a okoliczności te nie były ustalone bezpodstawnie, bowiem założyła swe źródło w wiarygodnych dowodach, ocenionych w sposób zgodny z wymogami prawa. Sąd I instancji nie powtórzył w dokumentach sądowych rzymskich epitetów, jakimi oskarżona obrzuciła

pokrzywdzoną, jednakże żadną miarą nie jest to podstawa do stwierdzenia, że w związku z tym nie powinna ona ponieść za to odpowiedzialności karnej albo też, że wyrok jest nieprawidłowy. Wyrok Sądu, wydawany w imieniu Rzeczypospolitej Polskiej, nie jest miejscem, w którym należy umieszczać niecenzuralne słowa, nawet jeśli ich użycie należy do znamion przestępstwa – do znamion tych należy samo użycie słów wulgarnych, obraźliwych, znieważających, a nie konkretnych słów, bo ich katalog nie jest ani określony, ani zamknięty. Sąd I instancji dokonał ustaleń, że użyte przez oskarżoną słowa miały charakter wulgarny (i znieważający), a zarzut apelacji nie wykazuje, że było inaczej. Nie sposób bowiem uznać, by powtarzające się w relacjach świadków (i notatnikach policjantów) słowa „kurwo”, „szmato”, „konfidence policyjny” i inne nie miały charakteru znieważającego.

Wniosek

O zmianę wyroku poprzez uniewinnienie oskarżonej od zarzutu popełnienia zarzucanego mu czynu, ewentualnie o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy sądowi I instancji do ponownego rozpoznania

zasadny
 # częściowo zasadny
 # niezasadny

Zwięźle o powodach uznania wniosku za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny.

Niezasadność zarzutów skutkowałą nietrafnością wniosku o jakąkolwiek zmianę wyroku, w szczególności poprzez uniewinnienie oskarżonej. Całkowicie niezasadny był

wniosek alternatywny o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania. W obecnie obowiązującym stanie prawnym, zgodnie z treścią art. 437 § 2 kpk, uchylenie orzeczenia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania może nastąpić wyłącznie w wypadkach wskazanych w art. 439 § 1 kpk (zaistnienie bezwzględnej przesłanki odwoławczej), art. 454 kpk (przy potrzebie kasacji wyroku uniewinniającego lub umarzającego postępowanie) lub jeżeli jest konieczne przeprowadzenie na nowo przewodu w całości. Żadnej z tych przesłanek skarżący nie przywołał, wobec czego złożenie takiego wniosku nie mogło spotkać się z aprobatą Sądu odwoławczego.

<p>4. OKOLICZNOŚCI PODLEGAJĄCE UWZGLĘDNIENIU Z URZĘDU</p>	
<p>1.</p>	
<p>Zwięźle o powodach uwzględnienia okoliczności</p>	
<p>5. ROZSTRZYGNIĘCIE SĄDU ODWOŁAWCZEGO</p>	
<p>5.1. Utrzymanie w mocy wyroku sądu pierwszej instancji</p>	
<p>1.</p>	<p>Przedmiot utrzymania w mocy</p>
<p>Całość wyroku, tak w części zaskarżonej, jak i w pozostałej, podlegającej ocenie z urzędu, niezależnie od granic zaskarżenia</p>	
<p>Zwięźle o powodach utrzymania w mocy</p>	

Bezasadność apelacji i brak okoliczności, podlegających uwzględnieniu z urzędu.	
5.2. Zmiana wyroku sądu pierwszej instancji	
1.	Przedmiot i zakres zmiany
Zwięźle o powodach zmiany	

5.3. Uchylenie wyroku sądu pierwszej instancji		
5.3.1. Przyczyna, zakres i podstawa prawna uchylecia		
1.1.		# art. 439 k.p.k.
Zwięźle o powodach uchylecia		
2.1.	Konieczność przeprowadzenia na nowo przewodu w całości	# art. 437 § 2 k.p.k.
Zwięźle o powodach uchylecia		
3.1.	Konieczność umorzenia postępowania	# art. 437 § 2 k.p.k.
Zwięźle o powodach uchylecia i umorzenia ze wskazaniem szczególnej podstawy prawnej umorzenia		
4.1.		# art. 454 § 1 k.p.k.
Zwięźle o powodach uchylecia		

5.3.2. Zapatrywania prawne i wskazania co do dalszego postępowania	
5.4. Inne rozstrzygnięcia zawarte w wyroku	
Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności
6. Koszty Procesu	

Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności
II	Zgodnie z treścią art. 636 § 1 i 3 kpk w razie nieuwzględnienia apelacji, wniesionej wyłącznie przez oskarżonego (jego obrońcę), koszty procesu za postępowanie odwoławcze ponosi skarżący, wobec czego oskarżona została nimi obciążona – bez precyzowania wysokości i dalszych zasad ich poniesienia. Sąd I instancji orzekł bowiem o kosztach procesu za I instancję w ten sposób, że zasądził od oskarżonej na rzecz oskarżycielki prywatnej kwotę 2300 zł „tytułem kosztów procesu” – choć obrońca wnosił o zasądzenie zwrotu wydatków na ustanowienie obrońcy z wyboru w kwocie właśnie 2300 zł – oraz „kosztów postępowania”. Oskarżycielka prywatna uiściła zryczałtowane wydatki postępowania w kwocie 300 zł, jednakże Sąd I instancji nie poczynił w uzasadnieniu żadnych rozważań, z jakiego tytułu wydatki miał na uwadze. Kwota ta winna być zasądzona od oskarżonej na rzecz pokrzywdzonej, a wydatki postępowania odwoławczego ta pierwsza w związku z przegraną apelacją ponosiłaby do wysokości zryczałtowanej wysokości wydatków. Tak więc, w związku z brakiem elementarnych ustaleń w tym zakresie po stronie Sądu I instancji, Sąd odwoławczy mógł jedynie określić zasadę odpowiedzialności za koszty procesu w postępowaniu odwoławczym, Sądowi I instancji pozostawiając szczegóły rozliczeń.

7. PODPIS

--

1.3. Granice zaskarżenia			
Kolejny numer załącznika	1		
Podmiot wnoszący apelację	Obrońca oskarżonego		
Rozstrzygnięcie, brak rozstrzygnięcia albo ustalenie, którego dotyczy apelacja	Całość wyroku		
1.3.1. Kierunek i zakres zaskarżenia			
# na korzyść # na niekorzyść	# w całości		
# w części	#	co do winy	
#	co do kary		
#	co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia		
1.3.2. Podniesione zarzuty			
Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji			
#	art. 438 pkt 1 k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu		

#	art. 438 pkt 1a k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu	
#	art. 438 pkt 2 k.p.k. – obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia	
#	art. 438 pkt 3 k.p.k. – błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia	
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. – rażąca niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przypadku lub innego środka	
#	art. 439 k.p.k.	
#	brak zarzutów	
1.4. Wnioski		
#	uchylenie	# zmiana